

OKREŚLENIE WYTYCZNYCH, CELEM PODJĘCIA PRZEZ GMINĘ KOMPLEKSOWEJ PROCEDURY WERYFIKACJI PRAWIDŁOWOŚCI SEGREGACJI ODPADÓW

PODSTAWA PRAWNA

Podstawę do przeprowadzania kontroli stanowi:

- 1) art. 9u i 9v ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2013 r., poz. 1399);
- 2) art. 379 i art. 380 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 i 1238);
- 3) rozdział 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.).

PRZEDMIOT KONTROLI I PODMIOT KONTROLUJĄCY

Przedmiot kontroli powinien obejmować przestrzeganie obowiązujących zasad segregacji odpadów komunalnych zgodnie z przyjętym regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie danej gminy.

Organem uprawnionym do kontroli przestrzegania przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach na terenie gminy jest prezydent, burmistrz lub wójt.

Kontrole przeprowadzane powinny być przez pracowników posiadających upoważnienia wydane przez w/w organ uprawniony do przeprowadzania kontroli.

Rozróżnia się następujące upoważnienia:

- upoważnienie ogólne - w przypadku kontroli osób fizycznych i wspólnot mieszkaniowych;
- upoważnienie szczegółowe, wydane odrębnie dla każdej kontroli z określeniem zakresu przedmiotowego – w przypadku kontroli u właścicieli nieruchomości będących przedsiębiorcami.

Komórką organizacyjną odpowiedzialną za przeprowadzanie kontroli poprawności segregacji odpadów komunalnych winien być Referat odpowiedzialny za odpady komunalne na terenie gminy.

Z uwagi na posiadane uprawnienia do zastosowania sankcji karnych wynikających z art. 10 ust. 2 i 2a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, tj. kary grzywny, zaleca się udział w kontroli, obok upoważnionego pracownika urzędu, także przedstawiciela Straży Miejskiej, który upoważniony jest do nakładania grzywien na podstawie Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych

i Administracji z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz.U. 2003 nr 208 poz. 2026).

Ponadto na podstawie art. 379 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska organ uprawniony do kontroli może również upoważnić do samodzielnego wykonywania funkcji kontrolnych funkcjonariuszy Straży Miejskiej.

Takie rozwiązanie funkcjonuje w wielu miastach np. Kraków, Nowy Targ czy Wałbrzych. Straż Miejska wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego wynikające z ustaw i aktów prawa miejscowego oraz inne czynności i zadania określone przez Prezydenta Miasta. Zatem można poszerzyć zakres wykonywania czynności funkcjonariuszom Straży o weryfikację poprawności segregacji.

PODMIOTY KONTROLOWANE

Kontrola obejmuje właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz niezamieszkałych na których powstają odpady komunalne. Wyboru podmiotów kontrolowanych należy dokonać losowo oraz uwzględniając zgłoszenia dokonywane przez firmę odbierającą odpady komunalne na terenie gminy, dotyczące niedopełnienia obowiązku segregacji na danej nieruchomości.

ORGANIZACJA KONTROLI

CZYNNOŚCI POPRZEDZAJĄCE KONTROLE

Przed przystąpieniem do kontroli pracownik Referatu powinien:

- Ustalić czy dany właściciel nieruchomości zadeklarował prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów.
- Ustalić jakie pojemniki przypisane są do adresu kontrolowanej nieruchomości. W przypadku pojemników wspólnych z inną nieruchomością, zakres kontroli automatycznie podlega rozszerzeniu na właściciela nieruchomości współkorzystającego z tych pojemników.
- Ustalić dzień odbioru odpadów przez firmę na podstawie obowiązującego harmonogramu. Kontrola prowadzona winna być w dniu poprzedzającym odbiór odpadów, po ich wystawieniu – przygotowaniu do odbioru a przed faktycznym odbiorem.
- Przygotować upoważnienie do przeprowadzenia kontroli.

W przypadku kontroli właścicieli nieruchomości będących przedsiębiorcami (w tym spółdzielni mieszkaniowych) czynności przygotowawcze rozszerzone są o:

- Przygotowanie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli w dwóch egzemplarzach. Jeden egzemplarz upoważnienia otrzymuje kontrolowany podmiot. Upoważnienie sporządzane jest

odrębnie do kaźdej kontroli, zgodnie z art. 79a ust. 6-7 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działałności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 672 z późn. zm.).

- Posiadanie legitymacji słuźbowej, uprawniającą do przeprowadzenia czynności kontrolnych (art. 79a ust. 1 ustawy o swobodzie działałności gospodarczej).
- Zawiadomienie podmiotu o planowanej kontroli (art. 79 ust. 1 ustawy o swobodzie działałności gospodarczej).
- Rozpoczęcie kontroli nie wcześniej niż po upływie 7 dni i nie później niż przed upływem 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli. W przypadku gdy kontrola nie zostanie wszczęta w terminie 30 dni od daty doręczenia zawiadomienia, wszczęcie kontroli wymaga ponownego zawiadomienia o zamiarze. Przedsiębiorca może wnioskować o wszczęcie kontroli przed upływem 7 dni od doręczenia zawiadomienie (zgodnie z art. 79 ust. 5 w/w ustawy).

PROCES KONTROLI

Proces kontroli dokonywany jest przez pracowników Referatu, bądź upowaźnionych funkcjonariuszy Straźy Miejskiej.

Pracownik prowadzący kontrolę ma obowiązek posiadania aktualnego upowaźnienia do wykonywania czynności kontrolnych. Kontrola przeprowadzana jest zawsze w obecności kontrolowanego właściciela nieruchomości bądź dorosłego domownika.

Zgodnie z art. 379 ust. 6 ustawy Prawo ochrony środowiska kontrolowany podmiot jest zobowiązany umożliwić urzędnikowi kontrolę. Niewpuszczenie urzędnika na posesję to przestępstwo zagrożone karą pozbawienia wolności do 3 lat. Zgodnie z art. 379 ust. 3 w/w ustawy pracownik wykonujący kontrolę jest upowaźniony do:

- wstępu wraz z rzeczoznawcami i niezbędnym sprzętem od godziny 06:00 do 22:00 na teren podlegający kontroli (na terenie, na którym nie jest prowadzona działałność gospodarcza);
- wstępu wraz z rzeczoznawcami i niezbędnym sprzętem, przez całą dobę na teren obiektu lub ich części, na którym prowadzona jest działałność gospodarcza;
- przeprowadzenia badań lub wykonywania innych niezbędnych czynności kontrolnych;
- żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz wzywania i przesłuchiwania osób w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego;
- żądania okazywania dokumentów i udostępniania wszelkich danych, mających związek z problematyką kontroli.

W przypadku kontroli przeprowadzanych u właścicieli nieruchomości będących przedsiębiorcami (w tym spółdzielni mieszkaniowych) czynności kontrolne dokonywane są w obecności kontrolowanego lub

osoby przez niego upoważnionej. Kontrolowany jest zobowiązany do pisemnego wskazania osoby upoważnionej do reprezentowania go w trakcie kontroli. W siedzibie kontrolowanego dokonuje się wpisów w książce kontroli przedsiębiorcy, zawierających określenie organu kontroli, oznaczenie upoważnienia do kontroli, zakres przedmiotowy, daty podjęcia i zakończenia.

Podczas kontroli na terenie nieruchomości sprawdzeniu powinna podlegać zawartość pojemników na odpady zmieszane oraz pojemniki/ worki na odpady posegregowane pod kątem struktury i składu zgromadzonych w nim odpadów.

W przypadku stwierdzenia, że w pojemniku na odpady zmieszane znajdują się odpady, których obowiązek selektywnego zbierania wynika z Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy wykonuje się dokumentację fotograficzną, potwierdzającą skład i morfologię odpadów. Ustalanie wskaźników zanieczyszczeń poszczególnych frakcji odpadów jest niezasadne, gdyż osoby kontrolujące nie mają technicznych możliwości na określenie rzeczywistego udziału zanieczyszczeń. Ewentualne konsekwencje z tytułu niedopełnienia obowiązku segregacji odpadów winny być wyciągane wyłącznie w przypadku rażącego łamania zasad segregacji.

Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół, który podpisują kontrolujący oraz kontrolowany właściciel nieruchomości lub jego przedstawiciel. Dokumentacja fotograficzna nieprawidłowości jest załącznikiem do spisanego protokołu. Jeden egzemplarz protokołu doręcza się kontrolowanemu.

W razie stwierdzenia nieprawidłowości zamieszcza się je w protokole, podobnie jak uwagi, zastrzeżenia oraz zalecenia pokontrolne, takie jak: pouczenie o niezwłocznym zastosowaniu się do obowiązku segregacji lub konieczności pilnego dokonania korekty deklaracji uwzględniającej wyższą stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wyznacza termin na powiadomienie organu o sposobie wykonania zaleceń.

Nieprawidłowości stwierdzone podczas pierwszej kontroli powinny skutkować pouczeniem i wskazaniem zaleceń pokontrolnych. Wykonanie zaleceń pokontrolnych winno być sprawdzone w drodze rekontroli. W przypadku powiadomienia organu o zastosowaniu się do obowiązku segregacji ponownie podejmuje się czynności kontrolne. W przypadku braku powiadomienia o wykonaniu zaleceń w pierwszej kolejności dokonuje się sprawdzenia złożonej deklaracji - czy wpłynęła korekta, a w wypadku jej braku przystępuje się do ponownej kontroli.

W przypadku ponownego stwierdzenia nieprawidłowości segregacji odpadów komunalnych należałoby zastosować sankcje karne (grzywny) oraz wszcząć postępowanie administracyjne, celem określenia opłaty z użyciem stawki dla gromadzenia odpadów komunalnych w sposób nieselektywny.

Za nieprzestrzeganie zasad segregacji odpadów komunalnych grozi kara grzywny w wysokości do 500 zł.